

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-07204/2012-ERU

V Ostravě dne 26. listopadu 2012

Číslo jednací: 07204-10/2012-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení sp. zn. KO-07204/2012-ERU zahájeném Státní energetickou inspekcí, územním inspektorátem pro Liberecký kraj, dne 14. ledna 2009 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, s účastníkem řízení, kterým je [REDAKCE], ve věci podezření ze spáchání správního deliktu porušením ustanovení § 89 odst. 1 písm. b) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 3. července 2009, rozhodl

takto:

Správní řízení vedené pod sp. zn. KO-07204/2012-ERU zahájené dne 14. ledna 2009 Státní energetickou inspekcí, územním inspektorátem pro Liberecký kraj, z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, s účastníkem řízení, [REDAKCE], ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91 odst. 4 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 3. července 2009,

s e z a s t a v u j e.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 14. ledna 2009 zahájila Státní energetická inspekce, územní inspektorát pro Liberecký kraj, ve smyslu ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), správní řízení z moci úřední s účastníkem řízení, [REDAKCE] (dále jen „účastník řízení“), ve věci možného podezření ze spáchání správního deliktu ve smyslu ust. § 91 odst. 4 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 3. července 2009 (dále jen „energetický zákon“), kterého se měl účastník řízení dopustit tím, že v rozporu s ustanovením § 89 odst. 1 písm. b) energetického zákona opakovaně neuhradil ve lhůtě splatnosti vyúčtování za teplo za měsíce leden a únor roku 2008 odebrané od společnosti Teplárna Liberec, a.s., IČ: 62241672, se sídlem tř. Dr. Milady Horákové 641/34a, 460 01 Liberec.

Správní řízení bylo zahájeno na základě výsledků kontroly, zahájené dne 15. dubna 2008 podle ust. § 12 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní kontrole“).

Kontrola byla provedena na základě pověření Státní energetické inspekce, územního inspektorátu pro Liberecký kraj, č. j. [REDAKCE] ze dne 14. dubna 2008, vydaného ve smyslu ustanovení § 9 zákona o státní kontrole. Kontrola byla uzavřena dne 17. června 2008 sepsáním protokolu č. [REDAKCE], se kterým byl účastník řízení prokazatelně seznámen dne 23. června 2008, a tuto skutečnost potvrdil svým podpisem.

II. Kontrolní zjištění

Předmětem kontroly bylo dodržování ustanovení § 89 odst. 1 písm. b) energetického zákona. V rámci oznámení o zahájení kontroly č. j. [REDAKCE] ze dne 14. dubna 2008, zaslala Státní energetická inspekce, územní inspektorát pro Liberecký kraj, účastníkovi řízení seznam požadovaných dokumentů, které se týkaly dodávky tepelné energie od společnosti Teplárna Liberec, a.s., IČ: 62241672, se sídlem tř. Dr. Milady Horákové 641/34a, 460 01 Liberec (dále jen „Teplárna Liberec“). Jednalo se o následující dokumenty:

- výpis z obchodního rejstříku,
- smlouvy s dodatky o dodávce tepelné energie,
- faktury o dodávkách tepelné energie od společnosti Teplárna Liberec včetně vyúčtování za rok 2007,
- faktury o dodávkách tepelné energie od společnosti Teplárna Liberec včetně vyúčtování za rok 2008,

- doklady o proplácení faktur za dodanou tepelnou energii,
- návrhy smluv,
- korespondence s Teplárnou Liberec.

Účastník řízení byl zároveň upozorněn, že uvedené požadavky na podklady mohou být doplňovány v průběhu kontroly.

V rámci kontroly účastník řízení předal kontrolnímu orgánu všechny požadované podklady. Při kontrole bylo zjištěno, jak vyplývá z protokolu č. [REDAKCE] ze dne 17. června 2008, že kontrolovaná osoba, tedy účastník řízení, řádně platila zálohy a vyúčtování podle kupní smlouvy č. [REDAKCE] a kupní smlouvy č. [REDAKCE] až do dne 31. prosince roku 2007. Do dne 31. prosince 2007 platily smlouvy ve znění pozdějších dodatků, které stanovovaly jednosložkovou cenou tepla, což znamená, že cena tepla byla stanovena podle smluv a jejich dodatků jako pevná cena v českých korunách za gigajoulé. Pevná cena mohla být změněna pouze v případě neočekávaného nárůstu cen základních vstupů pro Teplárnu Liberec. Výše uvedené smlouvy byly uzavřeny na dobu neurčitou. Jednosložková cena činila částku 531,99 Kč/Gj. Na rok 2008 zaslala Teplárna Liberec kontrolované osobě Dodatek č. 4 ke Smlouvě č. S 20727 ze dne 30. listopadu 2007 s dvousložkovým tarifem, tedy cenou 225,82 Kč/Gj za sjednanou kapacitu a cenou 367,05Kč/Gj za odebrané množství s platností ode dne 1. ledna 2008, a Dodatek č. 4 ke Smlouvě č. T 20806 ze dne 30. listopadu 2007 taktéž s dvousložkovým tarifem a platností ode dne 1. ledna 2008.

Kontrolní orgán kontrolou předložených dokladů zjistil, že povinnost platit zálohy nebyla upravena žádným z vydaných dodatků, jejich úprava tak vycházela z původních smluv účinných ode dne 1. ledna 2005, tedy ze smlouvy č. S 20727 a ze smlouvy č. T 20806. Kontrolní orgán dále zjistil, že kontrolovaná osoba nepodepsala jí předložený Dodatek č. 4 ke Smlouvě č. S 20727 ani Dodatek č. 4 ke Smlouvě č. T 20806 a zároveň odmítla pro rok 2008 hradit Teplárně Liberec zálohy na odebranou tepelnou energii a služby s tím spojené. Kontrolní orgán z předložených dokladů dále zjistil, že Teplárna Liberec měla ke dni kontroly následující pohledávky vůči kontrolované osobě:

- pohledávka z faktury č. [REDAKCE] za daňové období leden 2008 ve výši 533 575,90 Kč,
- pohledávka z faktury č. [REDAKCE] za daňové období leden 2008 ve výši 140 803,90 Kč,
- pohledávka z faktury č. [REDAKCE] za daňové období leden 2008 ve výši 286 550 Kč,
- pohledávka z faktury č. [REDAKCE] za daňové období únor 2008 ve výši 586 933,40 Kč,
- pohledávka z faktury č. [REDAKCE] za daňové období únor 2008 ve výši 177 735 Kč,
- pohledávka z faktury č. [REDAKCE] za daňové období únor 2008 ve výši 297 526,80 Kč.

V závěru kontrolního protokolu je uvedeno, že ze skutečností obsažených v protokolu vyplývá, že účastník řízení porušil ust. § 89 odst. 1 písm. b) energetického zákona.

Tyto zjištěné skutečnosti vychází z podkladů obsažených v kontrolním spisu Státní energetické inspekce, územního inspektorátu pro Liberecký kraj, a jsou uvedeny také v protokolu č. [REDAKCE] o výsledku kontroly ze dne 17. června 2008, se kterým byl účastník řízení dne 23. června 2008 prokazatelně seznámen při převzetí stejnopisu uvedeného protokolu, a tuto skutečnost současně potvrdil svým podpisem.

III. Vyjádření účastníka řízení k protokolu o výsledku kontroly

Účastník řízení se k protokolu o výsledku kontroly nevyjádřil a svým dopisem ze dne 27. června 2008 zaslal námitky k protokolu č. [REDAKCE] o výsledku kontroly ze dne 17. června 2008.

Účastník řízení namítá, že při provádění kontroly uvedl jasné důvody, proč Teplárně Liberec neplatí za odebrané teplo. Uvedl, že Teplárnu Liberec již několikrát v roce 2008 vyzýval k zaslání řádného daňového dokladu dle uzavřené platné smlouvy. Účastník řízení konstatoval, že již při kontrole sdělil kontrolnímu orgánu své podezření o divné tvorbě cen za teplo ze strany Teplárny Liberec. Jednalo se podle něj především o překup paliva a s tím související zbytečné a podezřelé navýšení ceny, zatajování hospodářských výsledků Teplárny Liberec, dále o nevysvětlené zisky za vyrobenou elektrickou energii, které Teplárna Liberec uvádí, a o nezákonné účtování různých cen zákazníkovi. Účastník má za to, že na základě toho lze usuzovat, že Teplárna Liberec opakovaně a hrubým způsobem porušila platnou smlouvu.

Účastník řízení dále sdělil, že již více než deset let je odběratelem tepla a doposud nikdy se neocítl na straně dlužníka. Důvodem neplacení splatných faktur Teplárně Liberec je podle něj skutečnost, že Teplárna Liberec nevystavila řádný daňový doklad, ač jí to zákon ukládá. I přesto, že účastník řízení několikrát Teplárnu Liberec urgoval, aby mu dodala správný doklad s ujištěním, že následně vše zaplatí, nikdy k tomu nedošlo. Účastník řízení tak požadované platby neuhradil. Nadto účastník řízení konstatoval, že zálohy na odebrané teplo na základě nátlaku Teplárny Liberec již léta neplatí.

V samotném závěru svého vyjádření pak účastník řízení navrhl, aby byl výsledek kontroly zrušen.

Dne 11. července 2008 vydala Státní energetická inspekce rozhodnutí č. j. [REDAKCE], kterým podaným námitkám nevyhověla a kontrolní zjištění obsažené v protokolu č. [REDAKCE] o výsledku kontroly ze dne 17. června 2008 potvrdila.

IV. Průběh správního řízení v prvním stupni

Na základě skutečností zjištěných při provedené kontrole zahájila po vyhodnocení všech uvedených skutečností Státní energetická inspekce, územní inspektorát pro Liberecký kraj, podle ust. § 46 správního řádu správní řízení z moci úřední. Zahájení správního řízení bylo účastníku řízení sděleno oznámením o zahájení správního řízení č. j. [REDAKCE] ze dne 12. ledna 2009 s poučením o právu podat návrhy na doplnění řízení ve smyslu ust. § 36 správního řádu. Účastníkovi řízení bylo oznámení o zahájení správního řízení doručeno dne 14. ledna 2009. Zároveň Státní energetická inspekce, územní inspektorát pro Liberecký kraj, vydala dne 12. ledna 2009 usnesení o stanovení lhůty č. j. [REDAKCE], kterým stanovila účastníkovi řízení lhůtu k navrhování důkazů či jiných návrhů v řízení a vyjádření se k podkladům rozhodnutím ve smyslu ust. § 36 odst. 3 správního řádu, a to do 15 dnů ode dne doručení usnesení, přičemž účastník řízení byl zároveň poučen, že po uplynutí této lhůty bude ve věci rozhodnuto.

Účastník řízení tohoto práva využil a dne 23. ledna 2009 zaslal Státní energetické inspekci, územnímu inspektorátu pro Liberecký kraj, vyjádření se k podkladům rozhodnutí.

Ve svém vyjádření účastník řízení uvádí, že v žádném případě nemůže souhlasit s výsledky kontroly, na jejichž základě zahájil správní orgán řízení o uložení pokuty. Účastník řízení trvá na svém vyjádření k protokolu o výsledku kontroly, ve kterém dle svého názoru uvedl zásadní námitky, jež však byly neodůvodněně zamítnuty.

Účastník řízení přiznal, že měl uzavřeny kupní smlouvy na dodávku tepelné energie. Namítá však, že by bylo opodstatněné, že nehradil dohodnuté zálohy. Ve svém vyjádření sdělil, že z uzavřených smluv plyne, že ceny tepla i výše záloh byly sjednávány vždy na příslušný rok. Součástí dohod o zálohách pak podle něj byly i tabulky zálohových plateb, kde byly stanoveny termíny jejich splatnosti. Účastník řízení uvedl, že žádnou dohodu o zálohách pro rok 2008 neuzavřel, a proto kontrolní orgán nemohl konstatovat, že došlo k porušení ustanovení § 89 odst. 1 písm. b) energetického zákona. Účastník řízení rozporuje závěr kontrolního orgánu o platnosti dohody sjednané pro rok 2006 a pro léta následující. Je podle něj právně neopodstatněný a v rozporu se skutečným stavem.

Účastník řízení dále uvedl, že se jakožto vedlejší účastník připojil k žalobě, jež byla podána proti Teplárně Liberec u Okresního soudu v Liberci. Podotkl rovněž, že spory mezi ním a Teplárnou Liberec, potažmo spory mezi jinými odběrateli a Teplárnou Liberec, jejichž předmětem je cena dodávek tepelné energie za rok 2009, jsou řešeny Úřadem, který v době zaslání vyjádření účastníka řízení vydal pouze předběžné opatření.

V závěru svého vyjádření účastník řízení navrhuje, aby bylo správní řízení zastaveno.

Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení a s ohledem na vyjádření účastníka řízení k zahájenému správnímu řízení a faktu, že účastník řízení nenavrhл provedení dalších důkazů ani neučinil jiné návrhy směrem ke správnímu orgánu, a v souladu se zásadou

materiální pravdy, která je zakotvena v ustanovení § 3 správního řádu, dospěl k závěru, že veškeré podklady, které měl k dispozici pro vedení správního řízení a následné vydání rozhodnutí, byly úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který byl nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 výše uvedeného zákona.

V. Rozhodnutí v prvním stupni

Dne 5. února 2009 vydala Státní energetická inspekce, územní inspektorát pro Liberecký kraj, rozhodnutí č. [REDAKCE] o uložení pokuty č. j. [REDAKCE], ve kterém rozhodla, že účastník řízení se dopustil naplnění skutkové podstaty správního deliktu zakotveného v ust. § 89 odst. 1 písm. b) energetického zákona, a to tím, že opakovaně neuhradil ve lhůtě splatnosti vyúčtování za teplo odebrané v měsících lednu a únoru roku 2008 od dodavatele tepelné energie společnosti Teplárna Liberec. Orgán prvního stupně zároveň konstatoval, že situace, kdy nebylo vyrovnáno celkem šest faktur za odebrané teplo, nastala dnem 20. března 2008. Tři faktury se přitom týkaly zúčtovacího období za měsíc leden roku 2008 a tři faktury se týkaly zúčtovacího období za měsíc únor roku 2008. Správní orgán účastníkovi řízení zároveň uložil pokutu podle ust. § 91 odst. 4 energetického zákona ve výši 85 000 Kč.

Orgán prvního stupně ve svém rozhodnutí uvedl, že placení záloh za dodávky tepelné energie je upraveno ve smlouvě č. [REDAKCE] a č. [REDAKCE] ze dne 30. listopadu 2004, a to v článku VII. bodu 4, respektive bodu 2, tak, že kupující bude prodávajícímu platit měsíčně zálohy na dodávku tepla v předem dohodnuté výši. Zálohy budou ve fakturách za teplo pravidelně účtovány. Počet a výše záloh včetně termínů a dalších souvisejících podmínek pak budou konkretizovány v dohodě o zálohách, jež tvořila přílohu D uvedených smluv. V obou zmíněných smlouvách se však dohoda o zálohách týkala výše zálohových plateb po jednotlivých měsících pouze pro rok 2005. Správní orgán prvního stupně konstatoval, že dohoda o zálohách pro rok 2008 byla účastníkovi řízení předložena společností Teplárna Liberec dne 14. prosince 2007 v případě smlouvy č. [REDAKCE] i smlouvy č. [REDAKCE]. Účastník řízení však dohodu o zálohách neakceptoval. Na základě toho tak správní orgán dovodil, že pro rok 2008 nebyla mezi Teplárnou Liberec a účastníkem řízení uzavřena dohoda o zálohách za odebrané teplo. Správní orgán tak má za to, že nelze dovozovat, že se účastník řízení nezaplacením záloh za odebrané teplo za rok 2008 dopustil správního deliktu.

Současně však správní orgán prvního stupně zjistil, že účastník řízení neuhradil celkem šest faktur za odebrané teplo, které mu Teplárna Liberec vystavila za měsíce leden a únor roku 2008, konkrétně fakturu č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE] a č. [REDAKCE]. Účastník řízení uvedené faktury nejenže neuhradil, ale zaslal Teplárně Liberec zpět s odůvodněním, že v nich uvedená cena neodpovídá cenovému ujednání. Na základě nezaplacení výše uvedených faktur po jejich splatnosti dospěl správní orgán k závěru, že účastník řízení porušil ustanovení sjednaných smluv č. [REDAKCE] a č. [REDAKCE], podle nichž bylo sjednáno, že kupující je povinen uhradit

fakturu ve lhůtě splatnosti i v případě reklamace. Účastníkovi tak vznikl neuhrazený závazek vůči dodavateli, čímž podle správního orgánu porušil ust. § 89 odst. 1 písm. b) energetického zákona.

Správní orgán při stanovení výše pokuty přihlédl ke všem skutečnostem, jež byly zjištěny během kontroly a v rámci správního řízení, zejména pak k velikosti dlužné částky, jež ke dni 20. března 2008 činila částku 2 023 125 Kč včetně DPH, dále přihlédl k množství odebraného tepla v měsících lednu a únoru roku 2008, k rozsahu a závažnosti porušení, ke způsobu jeho porušení, následkům a také k okolnostem, za nichž k porušení došlo. Správní orgán rovněž zohlednil skutečnost, že se jednalo o první porušení ust. § 89 odst. 1 energetického zákona účastníkem řízení.

VI. Odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí

Proti rozhodnutí Státní energetické inspekce, územního inspektorátu pro Liberecký kraj, č. [REDAKCE], č. j. [REDAKCE] ze dne 5. února 2009 podal účastník řízení ve stanovené lhůtě dne 18. února 2009 rozklad.

Účastník řízení v podaném rozkladu namítnul zásadní nesprávnost, neúplnost skutkových zjištění a zjevné opomíjení jeho námitek a návrhů.

Ohledně neplacení vyúčtování odebraného tepla účastník řízení uvedl, že již v průběhu kontroly doložil, že mu byly neoprávněně fakturovány vyšší ceny, než jaké byly sjednány. Účastník řízení navíc konstatoval, že na základě společného jednání Teplárny Liberec a několika odběratelů, jež se konalo dne 15. října 2008, uznala Teplárna Liberec, že neoprávněně účtovala vyšší ceny, než jak bylo sjednáno, a v důsledku toho se zavázala vystavit bezodkladně daňové doklady na jednosložkovou cenu platnou ke dni 31. prosince 2007.

Účastník řízení rovněž nesouhlasil se závěrem správního orgánu, dle kterého byl účastník řízení povinen platit jakékoliv vyúčtování, a tedy i pokud budou ceny zjevně neoprávněné. Účastník řízení uvedl, že správní orgán má postihnout za protiprávní jednání nikoliv jej, ale Teplárnu Liberec.

Pro výše uvedené důvody účastník řízení navrhnul, aby odvolací orgán napadené rozhodnutí zrušil a správní řízení zastavil.

VII. Rozhodnutí o odvolání

Dne 1. dubna 2009 vydala Státní energetická inspekce, ústřední inspektorát, jakožto orgán druhého stupně, rozhodnutí č. [REDAKCE] o odvolání proti uložené pokutě, č. j. [REDAKCE], kterým podané odvolání zamítla a potvrdila rozhodnutí

Státní energetické inspekce, Územního inspektorátu pro Liberecký kraj, č. [REDAKCE],
č. j. [REDAKCE] ze dne 5. února 2009. Rozhodnutí o odvolání bylo
účastníkovi řízení doručeno dne 6. dubna 2009.

Orgán druhého stupně konstatoval, že prvoinstanční správní orgán zajistil dostatek
důkazů k přesnému a úplnému objasnění věci, ve které bylo vedeno správní řízení. Odvolací
orgán neshledal žádné pochybení orgánu prvního stupně. Porušení zákona bylo dle jeho
názoru řádně doloženo a prokázáno, a to při zachování všech práv účastníka řízení.

VIII. Soudní řízení

Dne 27. května 2009 podal účastník řízení proti rozhodnutí Státní energetické
inspekce, ústředního inspektorátu, odvolání proti uložené pokutě ze dne 1. dubna 2009
správní žalobu. V ní účastník řízení namítal, že splatné faktury neuhradil z toho důvodu, že
účtovaná cena byl v rozporu se smlouvou. Dále účastník řízení uvedl, že nebylo jeho
povinností uzavřít dodatky ke kupním smlouvám v takové podobě, jak navrhoval dodavatel.

S účinností zákona č. 211/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb.,
o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně
některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související
zákony, dne 18. srpna 2011, přešla působnost v oblasti výkonu dozoru nad dodržováním
povinností stanovených energetickým zákonem na Úřad. Ten tak od uvedeného data vstoupil
v souladu s ustanovením § 69 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších
předpisů, do práv a povinností žalovaného, tedy Ústředního inspektorátu Státní energetické
inspekce.

Dne 26. června 2012 vydal Městský soud v Praze rozsudek č. j. [REDAKCE],
kterým rozhodnutí Státní energetické inspekce č. [REDAKCE] o odvolání proti uložené pokutě,
č. j. [REDAKCE], ze dne 1. dubna 2009 zrušil a věc vrátil žalovanému
k dalšímu řízení.

Městský soud v Praze v odůvodnění výše uvedeného rozsudku uvedl, že podle ust.
§ 89 odst. 1 písm. b) energetického zákona je neoprávněným odběrem odběr při opakovaném
neplacení smluvených záloh včetně vyúčtování za odebrané teplo. V uvedeném případě však
dohody o zálohách na léta následující po roce 2005 nebyly uzavřeny. Správní orgán tak
dostatečně nevyjasnil, na základě jakých důvodů byly fakturované částky posouzeny
ve smyslu ust. § 89 odst. 1 písm. b) energetického zákona. Soud dále konstatoval,
že z napadeného rozhodnutí ani z rozhodnutí prvoinstančního nelze jednoznačně posoudit,
ke kterým konkrétním platbám, za jejichž nezaplacení se účastník řízení dopustil spáchání
správního deliktu dle výše uvedeného ustanovení, byl jakožto žalobce povinen. Napadené
rozhodnutí tak bylo v tomto ohledu nepřezkoumatelné. Z výše uvedených důvodů Městský
soud v Praze napadené rozhodnutí podle ust. § 78 odst. 1 a 4 ve spojení s ust. § 76 odst. 1
písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, zrušil
a vrátil věc žalovanému k dalšímu projednání.

IX. Nové projednání odvolání proti rozhodnutí orgánu prvního stupně

Na základě toho, že bylo rozhodnutí Státní energetické inspekce, ústředního inspektorátu o odvolání proti uložené pokutě, č. j. [REDAKCE], ze dne 1. dubna 2009, rozsudkem Městského soudu v Praze č. j. [REDAKCE] ze dne 26. června 2012 zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu projednání, bylo nutné znovu projednat odvolání účastníka řízení. Podle Čl. II bodu 10 zákona č. 211/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, o opravných prostředcích podaných proti rozhodnutím vydaným Státní energetickou inspekcí v oblasti působnosti, která dnem nabytí účinnosti tohoto zákona přechází na Energetický regulační úřad, a o kterých před tímto dnem nebylo rozhodnuto, rozhodne předseda Energetického regulačního úřadu. Lhůta pro vydání rozhodnutí o opravném prostředku se prodlužuje o 30 dnů. Postupuje přitom podle ustanovení správního řádu o řízení o rozkladu. Odvolání účastníka řízení bylo proto dále posuzováno jako rozklad ve smyslu ust. § 152 správního řádu, k jehož vyřízení je příslušná předsedkyně Úřadu.

Předsedkyně Úřadu, jakožto orgán druhého stupně, vydala dne 26. září 2012 rozhodnutí č. j. [REDAKCE], kterým rozhodnutí Státní energetické inspekce, územního inspektorátu pro Liberecký kraj ze dne 5. února 2009, č. j. [REDAKCE], zrušila a věc vrátila Úřadu k novému projednání.

Orgán druhého stupně ve výše uvedeném rozhodnutí konstatoval, že rozhodnutí Státní energetické inspekce, územního inspektorátu pro Liberecký kraj, ze dne 5. února 2009, č. j. [REDAKCE], nesplnilo požadavky kladené na podobu správního rozhodnutí vyplývající z díkce ust. § 68 odst. 3 správního řádu, podle nějž se v odůvodnění uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí. Napadené rozhodnutí je tedy podle rozhodnutí orgánu druhého stupně nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost, neboť z něj není s jistotou patrné, za jaké jednání je účastník řízení sankcionován. Ve výroku rozhodnutí Státní energetické inspekce, územního inspektorátu pro Liberecký kraj, je uvedeno, že účastník řízení neuhradil ve stanovené lhůtě vyúčtování za teplo, nicméně z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že jednání účastníka řízení mělo spočívat v neplacení smluvených zálohových plateb. Správní orgán dále učinil závěr, že mezi Teplárnou Liberec a účastníkem řízení nebyla pro rok 2008 uzavřena platná dohoda o platbě záloh za odebrané teplo. Pokud tedy nebyla dána právní skutečnost, z níž by vyplývala povinnost účastníka řízení platit zálohové platby v konkrétní výši, není zřejmé, na jakém základě byla vyvozena jeho odpovědnost za správní delikt.

Správní orgán druhého stupně shledal rozhodnutí Státní energetické inspekce, územního inspektorátu pro Liberecký kraj, ze dne 5. února 2009, č. j. [REDAKCE], nepřezkoumatelným a z důvodu nezákonnosti jej podle ust. § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu zrušil a věc vrátil Úřadu k novému projednání.

Druhostupňový orgán zároveň stanovil, že Úřad v rámci nového projednání věci zejména posoudí kontrolou zjištěný stav z hlediska odpovědnosti účastníka za správní delikt. Zároveň se však musí orgán prvního stupně nejprve zabývat možným zánikem správně-trestní odpovědnosti podle ust. § 95 energetického zákona, ve znění účinném v době posuzovaného jednání, neboť lhůta, v níž lze správní delikt projednat, je lhůtou prekluzivní a správní orgán je k ní povinen přihlédnout z úřední povinnosti.

X. Popis skutkového stavu věci

Účastník řízení je fyzickou osobou podnikající zapsanou v obchodním rejstříku vedeném Krajským soudem v Ústí nad Labem, oddíl A, vložka 14818. Jeho předmětem podnikání je mimo jiné správa a údržba bytového a nebytového fondu.

Účastník řízení uzavřel s Teplárnou Liberec kupní smlouvu č. [REDAKCE] a kupní smlouvu č. [REDAKCE], obě ze dne 30. listopadu 2004 s účinností ode dne 1. ledna 2005. Obě smlouvy obsahují v čl. IV „Cena“ ujednání o tom, že cena tepelné energie je stanovena cenovým ujednáním uvedeným v příloze C těchto smluv. Prodávající, tedy Teplárna Liberec, je oprávněn po dobu platnosti této smlouvy změnit v odůvodněných případech ceny tepelné energie. Přitom je povinen postupovat v souladu s obecně platnými předpisy. Nové ceny tepelné energie, pokud byly vyvolány změnami cen palivo-energetických vstupů na jejich výrobu, nepodléhají schválení kupujícím. Prodávající kupujícího v oznámení pouze vyrozumí o tom, že v souvislosti s novou cenou uplatňuje cenovou doložku ve smyslu ust. § 473 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. V ostatních případech předloží prodávající kupujícímu současně s výše uvedeným oznámením ke schválení nové cenové ujednání – přílohu C smlouvy. Pokud kupující s předloženým novým cenovým ujednáním nesouhlasí, může písemnou formou odstoupit od smlouvy, a to nejpozději k poslednímu dni platnosti původní ceny. V případě, že nedojde k dohodě o oznámené změně ceny tepelné energie, ani nedojde k odstoupení od smlouvy kupujícím, je prodávající oprávněn přistoupit k přerušení dodávky tepelné energie a k následnému odstoupení od smlouvy ke dni platnosti nové ceny.

Čl. VII „Platební podmínky“ výše uvedené smlouvy zakotvuje povinnost kupujícího platit prodávajícímu v měsíční faktuře na dodávku tepla zálohy v předem dohodnuté výši. Zálohy budou ve fakturách za teplo pravidelně průúčtovány. Počet a výše záloh včetně termínů a dalších souvisejících podmínek pak budou konkretizovány v dohodě o zálohách, která tvoří přílohu D smluv.

Součástí kupní smlouvy č. [REDAKCE] a kupní smlouvy č. [REDAKCE] je příloha D – dohoda o zálohách – 2005, jež nabyla účinnosti ke dni 1. ledna 2005. Dle této přílohy se kupující zavazuje platit zálohové platby v částkách a termínech uvedených v tabulce záloh. Z tabulky zálohových plateb vyplývá, že platnost tohoto ujednání je pro rok 2005, a to od prvního měsíce.

K oběma smlouvám byly uzavřeny dodatky č. 1 až č. 3, jejichž součástí jsou pouze přílohy C – cenová ujednání. V dodatcích je mimo jiné uvedeno, že ostatní ujednání a náležitosti kupních smluv na dodávku tepelné energie zůstávají v platnosti.

Teplárna Liberec zaslala účastníkovi řízení rovněž dodatky č. 4 a č. 5, jež měly nabýt účinnosti ode dne 1. ledna 2008 a jejichž součástí bylo nejen cenové ujednání, ale rovněž i dohoda o zálohách. Účastník řízení však ani jeden z uvedených dodatků nepodepsal.

Účastník řízení navíc vrátil Teplárně Liberec faktury, které vystavila za tepelnou energii odebranou v měsíci lednu a v měsíci únoru roku 2008, bez úhrady a s požadavkem, aby mu byly zaslány nové faktury odpovídající platnému cenovému ujednání podle dodatku č. 3 kupních smluv.

XI. Právní hodnocení

Úřad se při novém projednání věci nejprve zabýval otázkou trestnosti předmětného jednání ve vztahu k plynutí lhůt určených k zahájení správního řízení, příp. k projednání správního deliktu.

Při určování naplnění znaků skutkové podstaty správního deliktu a odpovědnosti za něj je nutné postupovat dle hmotněprávní úpravy účinné v době spáchání správního deliktu. Úřad tak konstatuje, že i v tomto správním řízení je nutné v otázce úpravy subjektivních a objektivních lhůt a určení jejich počátku postupovat dle úpravy účinné v době, kdy k předmětnému jednání došlo.

Právní předpisy upravující správní trestání omezují tzv. prekluzivními lhůtami pravomoc správních orgánů projednat správní delikt a udělit pachateli za jeho spáchání sankci. Tyto lhůty mohou být stanoveny různým způsobem, jednak jako lhůty subjektivní (pro počátek lhůty je rozhodné, kdy se o správním deliktu dozvěděl správní orgán), ale vždy musí být stanovena lhůta objektivní (počíná běžet dnem spáchání správního deliktu). Dále právní předpisy stanoví prekluzivní lhůty pro projednání správního deliktu nebo pro zahájení řízení o správním deliktu.

Zároveň platí, že pokud jsou pro projednání správního deliktu stanoveny právním předpisem obě lhůty (tedy subjektivní i objektivní), musí být správní delikt projednán (popř. musí být zahájeno správní řízení) ve lhůtě subjektivní, avšak nikdy nelze překročit objektivní lhůtu pro projednání správního deliktu. Projednáním se přitom v tomto smyslu rozumí to, že v prekluzivní lhůtě musí rozhodnutí o správním deliktu nabýt právní moci.

Obdobně v případě prekluzivních lhůt pro zahájení řízení o správním deliktu musí být toto řízení zahájeno ve lhůtě subjektivní, avšak nelze překročit objektivní lhůtu. Úprava ust. § 95 odst. 4 energetického zákona, ve znění účinném do 3. července 2009, upravuje prekluzivní lhůty ve vztahu k zahájení správního řízení, tj. správní orgán musel správní řízení

zahájit nejpozději do 1 roku od spáchání správního deliktu, aby nezankla trestnost uvedených správních deliktů.

Smyslem prekluze je časové omezení pravomoci správních orgánů sankcionovat protiprávní jednání osob a zároveň posílení jejich právní jistoty.

V době, kdy došlo k protiprávnímu jednání v rozporu s ust. § 89 odst. 1 písm. b) energetického zákona, byla účinná úprava subjektivních a objektivních lhůt uvedena v ust. § 95 odst. 4 energetického zákona (účinného do 3. července 2009) a podle ní bylo možno řízení o uložení pokuty zahájit do jednoho roku ode dne, kdy se územní inspektorát (Státní energetická inspekce) o porušení povinnosti dozvěděl, nejpozději však do dvou let ode dne, kdy k porušení povinnosti došlo. Zároveň z citovaného ustanovení vyplývá, že pokutu nelze uložit, uplynuly-li od porušení právní povinnosti tři roky.

Přestože právní úprava účinná v době, kdy k předmětnému protiprávnímu jednání došlo, vymezuje lhůtu pro zahájení správního řízení, s ohledem na výše uvedený výklad se věcně jedná o lhůtu, jejíž uplynutí má za následek zánik odpovědnosti účastníka řízení za správní delikt.

Zánik trestnosti nastává za zákonem stanovených okolností, které způsobí, že trestnost činu, který byl v době svého spáchání trestný činem, přestupkem nebo správním deliktem, zanikne. Ve svém důsledku to znamená, že z objektivně předvídaných příčin zanikne vztah mezi státem, reprezentovaným věcně příslušným státní orgánem, a pachatelem trestného činu, přestupku nebo správního deliktu, vůči kterému již nadále nemohou být vyvozeny důsledky spojené s jeho spácháním.

Pokud dojde k uplynutí jedné z těchto lhůt, popř. obou, dojde k zániku odpovědnosti účastníka řízení za správní delikt (neboli k zániku trestnosti předmětného jednání) a povinností Úřadu je k této skutečnosti přihlídnout z moci úřední a správní řízení zastavit (popř. vůbec nezahajovat), protože se daný skutek stal neprojednatelným. Trestnost činu je v takovém případě vyloučena.

Co se týče okamžiku počátku běhu subjektivní lhůty, Úřad má za to, že tento okamžik se upíná k datu obdržení podnětu ze strany kontrolního orgánu, pokud je kontrolní řízení zahajováno na základě podnětu z vnějšku, a pokud má tento podnět onu nezbytnou míru určitosti a věrohodnosti, která zabezpečuje, že správní řízení nebude zahájeno na základě informací zcela neověřených, nejasných či nevěrohodných, aniž by v tento okamžik muselo být jakkoliv prokázáno, že k danému jednání skutečně došlo, nebo kdo je za něj odpovědný.

V případě, že není obsah podnětu natolik určitý, aby existovalo důvodné podezření, že došlo k porušení zákonné povinnosti a v souvislosti s tím pak došlo k počátku běhu subjektivní lhůty již doručením tohoto podnětu na adresu Úřadu, je pak nutné datovat počátek této lhůty ke dni, kdy Úřad obdržel jakékoliv jiné podklady, na základě kterých si vědomí

o porušení právních povinností může udělat. V praxi tak půjde zejména o okamžik předání relevantních podkladů v rámci kontroly dle zákona o státní kontrole kontrolovanými subjekty.

Správní orgán nemůže posoudit přesný okamžik, kdy kontrolní orgán získal dostatečné informace o spáchání správního deliktu, nicméně nemohlo tomu býti dříve, než-li došlo k zahájení kontroly samotné. Kontrola byla zahájena dne 15. dubna 2008. S ohledem na to správní orgán konstatuje, že správní řízení zahájené dne 14. ledna 2009 bylo zahájeno ve lhůtě podle ust. § 95 odst. 4 energetického zákona, podle které bylo možno řízení o uložení pokuty zahájit do jednoho roku ode dne, kdy se územní inspektorát (Státní energetická inspekce) o porušení povinnosti dozvěděl.

Správní orgán se dále zabýval i otázkou, zda v daném případě nedošlo k zániku trestnosti uplynutím objektivní prekluzivní lhůty pro uložení pokuty. V daném případě se měl účastník řízení dopustit správního deliktu upraveného v ust. § 91 odst. 4 energetického zákona, ve znění účinném do 3. července 2009, tím, že opakovaně neuhradil ve lhůtě splatnosti vyúčtování za teplo za měsíce leden a únor roku 2008 odebrané od společnosti Teplárna Liberec (trvajícím správní delikt nastal v roce 2008, přičemž pravomocně nebylo o věci doposud rozhodnuto, tedy objektivní lhůta by uplynula v průběhu roku 2011).

Správní orgán však musel při posuzování otázky, zda nedošlo k zániku trestnosti uplynutím objektivní lhůty, vzít v úvahu i proběhlé soudní řízení, ve kterém byla věc rovněž řešena. Postupoval tak podle ust. § 41 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, z jehož dikce vyplývá, že stanoví-li zvláštní zákon ve věcech přestupků, kárných nebo disciplinárních nebo jiných správních deliktů lhůty pro zánik odpovědnosti, popřípadě pro výkon rozhodnutí, tyto lhůty po dobu řízení před soudem podle výše uvedeného zákona neběží. Byť od doby možného spáchání správního deliktu sice uběhla lhůta tří let pro uložení pokuty, neboť se správní delikt stal v roce 2009, přičemž pravomocně nebylo o věci doposud rozhodnuto, nedošlo s ohledem na ust. § 41 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, k uplynutí objektivní prekluzivní lhůty tří let pro uložení pokuty, neboť tato lhůta od okamžiku zahájení soudního řízení podáním žaloby dne 27. května 2009 až do právní moci rozhodnutí Městského soudu v Praze dne 17. července 2012 neběžela. K zániku trestnosti tak uplynutím prekluzivních lhůt nedošlo.

Úřad se dále zabýval otázkou trestnosti předmětného deliktního jednání ve vztahu k současné právní úpravě.

Jelikož se i ve správním právu trestním uplatňuje zásada retroaktivity ve prospěch pachatele, vyjádřená na ústavní úrovni v čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, je nutné posuzovat jednání účastníka řízení z hlediska nové právní úpravy. Tento požadavek je obsažen i v ust. § 7 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého se odpovědnost za přestupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele příznivější. Stejný princip můžeme najít i v ust. § 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník,

ve znění pozdějších předpisů. Tyto principy se analogicky vztahují i na správní trestání podle energetického zákona, jak vyplývá z relevantní soudní judikatury. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 A 126/2002 – 27 „rozhodnutí správního orgánu, které trestá podle starého práva delikt v době platnosti a účinnosti práva nového, se naprosto nemůže obejít bez toho, aby důsledně porovnálo nové a staré skutkové podstaty deliktů, doložilo, že i podle nového práva jde ve všech případech o jednání trestné a že postih podle nového práva není pro delikventa výhodnější“.

Není rozhodné, zda pozitivní právo označuje určité deliktní jednání za trestný čin nebo za správní delikt. Česká republika je vázána Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod. Zmiňuje-li se Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod ve svém článku 6 odst. 1 o "jakémkoli trestním obvinění", je třeba záruky v této souvislosti poskytované tomu, kdo je obviněn, poskytnout shodně jak v trestním řízení soudním, tak v deliktním řízení správním. Tímto způsobem ostatně vykládá Úmluvu stabilně i judikatura Evropského soudu pro lidská práva. Pro české právo to pak znamená, že i ústavní záruka článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod o tom, že je nutno použít pozdějšího práva, je-li to pro pachatele výhodnější, platí jak v řízení soudním, tak v řízení správním. Shodně ostatně judikují i správní soudy (srov. k tomu např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu uveřejněné pod č. 91/2004 Sb.).

Přijetí tohoto principu pak znamená, že nelze trestat podle starého práva v době účinnosti práva nového, jestliže nová právní úprava konkrétní skutkovou podstatu nepřevzala; analogicky to platí i tehdy, jestliže nová úprava stanoví mírnější sankce za stejné jednání (například nižší výměru pokuty).

Zánik trestnosti nastává za zákonem stanovených okolností, které způsobí, že trestnost činu, který byl v době svého spáchání trestným činem, přestupkem nebo správním deliktem, zanikne. Ve svém důsledku to znamená, že z objektivně předvídaných příčin zanikne vztah mezi státem reprezentovaným věcně příslušným státním orgánem a pachatelem trestného činu, přestupku nebo správního deliktu, vůči kterému již nadále nemohou být vyvozeny důsledky spojené s jeho páčáním. K takové skutečnosti musí správní orgán přihlídnout z úřední povinnosti a správní řízení zastavit, příp. vůbec nezahajovat, protože se stal daný skutek neprojednatelným.

Podle ust. § 91 odst. 4 energetického zákona účinného v době, kdy se měl účastník řízení dopustit správního deliktu (ve znění účinném do 3. července 2009), se právnická osoba a podnikající fyzická osoba dopustí správního deliktu tím, že poruší ust. § 89 odst. 1 energetického zákona. Za správní delikt podle ust. § 91 odst. 4 pak bylo možné uložit pokutu až do výše 50 000 000 Kč.

Ustanovení § 89 odst. 1 energetického zákona, ve znění účinném do 3. července 2009, taxativně vyjmenovává případy jednání, která jsou považována za neoprávněný odběr tepla. Za neoprávněný odběr tepla se tak považuje:

- odběr bez souhlasu dodavatele nebo v rozporu s uzavřenou smlouvou,
- odběr při opakovaném neplacení smluvených záloh včetně vyúčtování za odebrané teplo,
- odběr bez měřicího zařízení nebo odběr přes měřicí zařízení, které v důsledku zásahu odběratele odběr nezaznamenává nebo zaznamenává odběr menší než skutečný,
- odběr měřicím zařízením přemístěným bez souhlasu dodavatele,
- odběr měřicím zařízením, na němž bylo porušeno zajištění proti neoprávněné manipulaci a nebyla splněna povinnost podle ust. § 78 odst. 4.

Současná právní úprava neoprávněný odběr tepelné energie v ust. § 89 sice taktéž upravuje, avšak jej již nepovažuje za správní delikt, za který by bylo možné uložit pokutu.

S ohledem na výše uvedené se tak správní řízení z důvodu zániku trestnosti týkající se porušení ust. § 89 odst. 1 písm. b) energetického zákona, ve znění účinném do 3. července 2009, a to konkrétně z důvodu zániku trestnosti správního deliktu, kterého se měl účastník řízení dopustit tím, že v rozporu s ust. § 89 odst. 1 písm. b) energetického zákona, ve znění účinném do 3. července 2009, opakovaně neuhradil ve lhůtě splatnosti vyúčtování za teplo za měsíce leden a únor 2008 odebrané od společnosti Teplárna Liberec. Úřad se s ohledem na zánik trestnosti výše uvedeného deliktu v nové právní úpravě již dále nezabýval naplněním jeho skutkové podstaty.

S ohledem na výše uvedenou skutečnost správní orgán nevypořádával ani námítky účastníka řízení, které účastník řízení uvedl ve vztahu k výše uvedenému správnímu deliktu.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ustanovením § 152 správního řádu k předsedkyni Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

- Otisk úředního razítka -

Mgr. Jan Vašek, v. r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly

